

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

НАРЪЧНИК ЗА КОМПОСТИРАНЕ В ДОМАШНИ УСЛОВИЯ

ПРОЕКТ "ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕМОНСТРАЦИОНЕН ПРОЕКТ
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА
НА ОБЩИНА ПИРДОП"

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Настоящият наръчник има за цел да представи по достъпен начин ползите от компостирането, същността и процеса на компостиране, както и начините за приложение на получения компост.

„Наръчник за компостиране в домашни условия“ е изготвен в рамките на проект "Изпълнение на демонстрационен проект за управление на отпадъците на територията на община Пирдоп“ , финансиран съгласно Договор за безвъзмездна финансова помощ № BG16M1OP002-2.009-0003-C01, в рамките на процедура „Изпълнение на демонстрационни проекти в областта на управлението на отпадъците“ на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

ВЪВЕДЕНИЕ

Органичните отпадъци – всички растителни, градински и хранителни остатъци, които гният, представляват близо половината от цялото количество отпадъци, което изхвърляме всеки ден. Ако вместо да компостираме органичните отпадъци ги изхвърляме в кофата, те отиват на сметището, където се смесват с най-различни видове греди отпадъци, разграждат се много бавно и образуват метан – отровен газ със силен парников ефект, образуват кисели утайки, които прониквайки в почвата замърсяват и нея, и подпочвените води.

Компостът е известен като „черното злато“ за почвата. Той оказва благоприятно влияние, подхранвайки горния повърхностен слой на земята. Когато компостът се смеси с градинската почва, той подобрява киселинността и развитието на растенията. Колкото по-дълго време почвата се обогатява с компост, толкова по-плодородна става тя и се елиминира необходимостта от добавка на други стимуланти.

Ползите от компоста са:

- ✓ Вкусни зеленчуци
- ✓ красиви цветя
- ✓ чист двор
- ✓ екологично чисти храни, отглеждани без изкуствени стимулатори
- ✓ намаляване количеството на отпадъците

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА КОМПОСТИРАНЕТО?

Компостирането е процес, при който органичните вещества се разграждат и се превръщат в еднороден кафеникаво-черен ронлив материал, подходящ за наторяване и възстановяване на органичната материя в почвата. По своята същност компостирането е един от най-ефективните начини за рециклиране и управление на органични отпадъци, приложим в домашни условия. Домашното компостиране дава възможност на домакинствата да използват голяма част от битовите си отпадъци - почти две трети от сметта, генерирана в домовете, се състои от органични компоненти (цветя, стари плодове и зеленчуци, утайки от кафе, пакетчета от чай, черупки от яйца, слама, стърготини, сено, тревни изрезки, дървени вејки и др.), които се разграждат по естествен път.

КАК ПРОТИЧА ПРОЦЕСЪТ НА КОМПОСТИРАНЕ?

Процесът на компостиране се извършва благодарение на различни видове микроорганизми, действащи в среда, богата на кислород, при подходящи стойности на влага и температура. От съществено значение за правилното протичане на процеса компостиране е и съотношението между въглерод и азот, размера на частиците и киселинността на средата (вложените материали). Компостът е естествен подобрител на почвата, изключително богат на хранителни вещества за растенията.

Оползотворявайки нашите органични отпадъци, ние подобряваме почвените характеристики на нашата градина. Създаването на компост е икономично и лесно приложимо в домашни условия, защото няма разходи за електроенергия и за поддръжка, а освен това е полезен както за нас, така и за околната среда.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Отпадъците, които подлежат на компостиране се разделят на „зелени“ отпадъци, съдържащи азот и „кафяви“ отпадъци, съдържащи въглерод. За да се получи качествен компост е необходимо "зелените" и "кафявите" отпадъци да се смесят или към 4 части „зелени“ трябва да добавим 1 кафяви.

ЗЕЛЕНИТЕ СА ТЕЗИ, КОИТО СА СВЕЖИ И ВЛАЖНИ И СЕ РАЗЛАГАТ БЪРЗО.

КАФЯВИТЕ СА СУХИ И СЕ РАЗЛАГАТ ПО – БАВНО.

Зелени богати на азот	Кафяви богати на въглерод
<p>Обелки от зеленчуци и плодове Стайни и градински цветя Прясно окосена трева Исъхнали цветя Оборска тор Торбички от чай Утайки от кафе Свежо сено Песъчлива почва Пресен птичи тор Угнил тор и тор от крава и кон</p>	<p>Изушени листа и трева Слама Дървесни стърготини Кори от дърво, пресни стърготини Сено Царевичак Вейки от клонки Хляб Макаронени изделия Картонени опаковки, вестници Черупки от яйца</p>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

КОИ ПРОДУКТИ СА ПОДХОДЯЩИ ЗА КОМПОСТИРАНЕ?

Голяма част от кухненските и градинските отпадъци могат да се компостират, но има и такива, които не трябва да компостираме.

ОТПАДЪЦИ ПОДХОДЯЩИ ЗА КОМПОСТИРАНЕ

Обелки от зеленчуци и плодове
Остатъци от хляб
Макаронени изделия
Торбички от чай
Утайки от кафе
Черупки от яйца
Стайни и градински цветя
Прясно окосена трева
Изушена трева и листа
Слама
Дървесни стърготини
Картонени опаковки
Салфетки
Вестници
Негланцирани рекламни брошури
Оборски тор

ОТПАДЪЦИ ЗАБРАНЕНИ ЗА КОМПОСТИРАНЕ

Месо, риба и кокали
Млечни продукти
Мазнини и масла
Сготвена храна
Изпражнения от домашни любимци
Въглени
Остатъци от изгорели въглища
Остатъци от синтетични платове
Пластмасови отпадъци
Метали
Заболели и инфектирани растения

КАК ДА ИЗПОЛЗВАМЕ КОМПОСТЕРА?

Съда за компостиране трябва да бъде разположен на лесно достъпно място, директно на земята. Компостерът трябва да е в пряк досег с почвата, за да се улесни проникването на различни видове микроорганизми, които участват в процеса по разграждане на веществата и преработката им в компост.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Препоръчително е да сложите компостера на сенчесто място, за да избегнете прекалената слънчева светлина. Ако нямате възможност за разполагането му на сянка, за постигане на желания резултат, ще бъде необходимо често добавяне на вода.

При подготовката на съда за компостиране, нарежете по-обемисти гървени материали на дъното на компостера. Това ще позволи отцеждането на водата и проникването на въздух.

ОСНОВНИ ПРАВИЛА ПРИ КОМПОСТИРАНЕТО

- ✓ **Основа:** поставете в основата 5-10 см съчки или клонки, за да може купчината да “диша”. Изсипвайте органичните отпадъци върху тази основа.
- ✓ **Въздух:** купчината с органични отпадъци трябва да има достатъчно въздух, за да не образува газ метан, докато гние. За целта е достатъчно да разбърквате купчината 1- 2 пъти месечно.
- ✓ **Вода:** при гниенето на органичните отпадъци влагата в тях се изпарява, затова и купчината постоянно намалява размера си. Добре е в по-горещите и слънчеви дни да проверявате нивото на влажност на компоста – на пипане трябва да е влажно колкото изстискана гъба за миене.
- ✓ **Температура:** при разграждането на органичните отпадъци, температурата на компоста естествено се покачва. Оптималната температура е между 40 и 65 градуса по Целзий.
- ✓ **Сезон:** през зимата компостът става по-бавно, поради по-ниската температура.

ОБЩИНА ПИРДОП
2022